Personkredsvurdering
Materialesamling

I denne materialesamling har vi samlet de grundlæggende betingelser, der er vigtige for dig at overveje, når du skal foretage en personkredsvurdering i sager vedrørende dækning af tabt arbejdsfortjeneste og kompensationsberettigende udgifter.

Udgangspunktet er at finde i barnets lov:

§ 86, stk. 1, 1. pkt.: Kommunalbestyrelsen skal yde dækning af nødvendige kompensationsberettigende udgifter ved forsørgelse i hjemmet af et barn eller en ung under 18 år med **betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse**.

§ 87, stk. 1, 1. pkt.: Kommunalbestyrelsen skal yde hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til personer, der i hjemmet forsørger et barn eller en ung under 18 år med **betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse.**

Indledningsvist skal der være tale om forældre til et barn eller en ung under 18 år, som forsørges i hjemmet.

Derudover skal der være tale om, at barnet har en betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse. Det dykker vi nærmere ned i nedenfor.

Varighedsbetingelsen

Det følger af § 86, stk. 1, 1. pkt., at kommunalbestyrelsen skal yde dækning af nødvendige kompensationsberettigende udgifter ved forsørgelse i hjemmet af et barn eller ung under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse. Barnets funktionsnedsættelse/lidelse skal opfylde varighedsbetingelsen.

For at en lidelse kan karakteriseres som langvarig, skal der være udsigt til, at barnet vil være påvirket af lidelsen **i mindst et år**. At en funktionsnedsættelse karakteriseres som varig betyder, at der ikke inden for en overskuelig fremtid er udsigt til bedring – altså at barnet påvirkes af funktionsnedsættelsen et år eller mere. Varig skal ikke forstås som resten af livet, men blot som et år eller mere.

Når operation/medicin afhjælper barnets lidelse/funktionsnedsættelse

Det følger af principmeddelelse 30-18, at forældre til et barn med nedsat funktionsevne kan have ret til dækning af kompensationsberettigende udgifter og tabt arbejdsfortjeneste, selvom det endnu ikke er afprøvet, om medicinsk behandling eller en operation kan afhjælpe følgerne af barnets funktionsnedsættelse. Hvis der er udsigt til, at den medicinske behandling eller operation inden for kortere tid kan afhjælpe følgerne af funktionsnedsættelsen, kan det begrunde, at funktionsnedsættelsen ikke er betydelig, eller at lidelsen ikke er indgribende. Det er ikke tilstrækkeligt, at barnet efter operationen vil være i en særlig risikogruppe for at blive ramt af en lidelse. Det samme gælder, hvis der er risiko for komplikationer efter operationen.

Iværksættelse af støttetiltag og behandling

Eventuelle muligheder for behandling og dermed typisk afhjælpning af de vanskeligheder, som barnet grundet sin funktionsnedsættelse oplever i hverdagen, indgår ved vurderingen af, om lidelsen/funktionsnedsættelsen opfylder varighedsbetingelsen.

Hvis der er en lægelig sikker formodning for, at behandlingen virker inden for kortere tid, vil det kunne betyde, at forældrene ikke er omfattet af den personkreds, der har ret til dækning af kompensationsberettigende udgifter og tabt arbejdsfortjeneste. Jo mere usikkert det er, om behandlingen virker, jo mere taler det for, at forældrene er omfattet af personkredsen, hvis lidelsen er langvarig og indgribende.

Det følger af **principmeddelelse 43-22**, at forældrene til et barn med nedsat funktionsevne, kan have ret til dækning af kompensationsberettigende udgifter og tabt arbejdsfortjeneste, selvom det endnu ikke er afprøvet, om støttetiltag og medicinsk behandling kan afhjælpe følgerne af barnets funktionsnedsættelse. Hvis der er udsigt til, at medicinsk behandling og/eller støttetiltag inden for kortere tid kan afhjælpe følgerne af barnets funktionsnedsættelse eller lidelse, kan det begrunde, at funktionsnedsættelsen ikke er betydelig, eller at lidelsen ikke er indgribende.

Betydelig nedsat funktionsevne eller indgribende lidelse

Ved betydelig funktionsnedsættelse/indgribende lidelse forstås følgende:

- At funktionsnedsættelsen har konsekvenser af indgribende karakter i den daglige tilværelse.
- At lidelsen er af en sådan karakter, at den har alvorlige følger i den daglige tilværelse.

Funktionsnedsættelsen skal altså være betydelig, og lidelsen skal være indgribende. Betydelig funktionsnedsættelse bruges i de tilfælde, hvor barnet ikke har en diagnose eller hvor barnet har flere problematikker/diagnoser. Indgribende lidelse bruges der, hvor barnet har én egentlig diagnose.

Betegnelsen ”funktionsnedsættelse” i bestemmelsen er for at fremhæve, at barnet ikke skal have en egentlig diagnose. Der kan være tale om flere forskellige blandede problematikker hos barnet. Det afgørende er, hvordan barnet samlet set påvirkes af problematikkerne i hverdagen.

Det afgørende er ikke funktionsnedsættelsen eller lidelsen/diagnosen, men derimod de følger og konsekvenser, herunder begrænsninger, som funktionsnedsættelsen/lidelsen medfører for barnet i dagligdagen.

Ved vurderingen af, om en funktionsnedsættelse er betydelig, eller en lidelse er indgribende, foretages en bred vurdering i forhold til barnets samlede livssituation. Vurderingen foretages i forhold til de følger, funktionsnedsættelsen eller lidelsen medfører for barnet i den daglige tilværelse. Det følger af **principmeddelelse 43-15**, at det er den samlede vurdering af funktionsnedsættelsen i forhold til den daglige tilværelse, der er afgørende. Selvom årsagen til den nedsatte funktionsevne ofte vil være en lægelig diagnosticeret lidelse, er det en konkret vurdering af funktionsnedsættelsen, der skal foretages. I denne vurdering indgår bl.a. funktionsnedsættelsens betydning i relation til barnets eller den unges aktivitetsniveau, skole- og uddannelsesforhold, personlige forhold, helbredsforhold med videre.

Risiko for at blive ramt af en lidelse er ikke nok. Barnets lidelse skal både være langvarig og indgribende. Eksempelvis er den generelle risiko for, at for tidligt fødte børn kan få udviklingsmæssige senfølger, ikke tilstrækkelig til, at forældrene har ret til dækning af tabt arbejdsfortjeneste eller kompensationsberettigende udgifter. **Se principmeddelelse 23-17**.

Med/uden medicin?

Modtager barnet medicinsk behandling, skal det afklares, om barnets funktionsnedsættelse/lidelse skal vurderes med eller uden den medicinske behandling.

Princippet om, hvorvidt vurderingen af barnets funktionsnedsættelse/lidelse skal ske ud fra forholdene med eller uden den medicinske behandling, stammer fra ombudsmandsudtalelsen **FOU nr. 1997.267**.

Hovedreglen er, at barnet skal vurderes med den medicinske behandling, som barnet modtager.

Undtagelse 1: Hvis barnet vil være akut livstruet uden den medicinske behandling, skal barnet vurderes uden medicin.

Undtagelse 2: Hvis barnet vil være i umiddelbar risiko for væsentlig og varig funktionsnedsættelse uden den medicinske behandling, skal barnet vurderes uden medicin.

Vurderingen af, om betingelserne for at være omfattet af personkredsen er opfyldt, skal foretages med den løbende eller varige behandling, som barnet modtager til afhjælpning af sin lidelse. Det gælder dog ikke i tilfælde, hvor ophør med den medicinske behandling ville være akut livstruende eller medføre umiddelbar risiko for varig og væsentlig funktionsnedsættelse. Det følger af **principmeddelelse 55-11**.

Med akut livstruende forstås, at tilstanden er så alvorlig, at der er risiko for, at den pågældende dør i løbet af timer til dage. Med umiddelbar risiko forstås situationer, hvor det kan sandsynliggøres, at den væsentlige og varige nedsættelse af funktionsevnen indtræder kort tid efter ophør af den konkrete behandling, typisk i løbet af dage til uger, eventuelt måneder. Se **principmeddelelse 84-19**.

Særligt om diætbehandling

Når et barn har behov for at følge en særlig diæt, f.eks. hvis barnet har cøliaki, laktoseintolerance og lignende, skal barnet som hovedregel vurderes med den diæt, som barnet følger. Det følger af **principmeddelelse 18-17**. Som udgangspunkt gælder dette også, selvom barnet uden diætbehandling vil være akut livstruet. Det gælder også, hvis ophør af diætbehandlingen vil betyde en umiddelbar risiko for væsentlig og varigt nedsat funktionsevne. Hvis diætbehandlingen kan ligestilles med medicinsk behandling, skal barnet dog vurderes uden diætbehandling, hvis barnet uden diætbehandling vil være akut livstruet, eller hvis ophør af diætbehandlingen vil betyde en umiddelbar risiko for væsentlig og varigt nedsat funktionsevne.

Brug af hjælpemiddel

Vurderingen af, om barnet har en betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse, foretages ud fra barnets funktionsniveau med brug af hjælpemidlet. Det betyder, at såfremt barnet er udstyret med et hjælpemiddel, for eksempel i form af en kørestol, protese, høreapparat eller lignende, skal vurderingen af funktionsnedsættelsen ske ud fra forholdene, som de er ved brug af hjælpemidlet. Se **principmeddelelse 43-15**.

Flere lidelser

Når et barn har flere lidelser, skal den samlede funktionsnedsættelse lægges til grund ved vurderingen af, om forældrene er omfattet af personkredsen. Det fremgår af **principmeddelelse 92-12**, at et barn med flere lidelser behøver således ikke være omfattet af personkredsen for hver enkelt lidelse for, at kompensationsberettigende udgifter ved forsørgelsen af barnet i hjemmet kan dækkes. Det er den samlede funktionsevne, der skal være betydeligt nedsat eller indgribende. Det er dog en forudsætning, at den enkelte lidelse, og den deraf følgende nedsættelse af funktionsevnen, er varig, langvarig eller kronisk, og at de kompensationsberettigende udgifter er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne, og at der er tale om nødvendige kompensationsberettigende udgifter ved forsørgelsen af barnet i hjemmet.

Hvis et barn har flere lidelser, er det afgørende, om der er tale om selvstændige lidelser eller følgelidelser. Hvis der er tale om følgelidelser, skal der være lægelig dokumentation for, at det er følgelidelser. Selvstændige lidelser skal i sig være langvarige for at indgå i den samlede vurdering af barnets funktionsnedsættelse.

Hvis et barn har lidelser, der er en følge af en betydelig og varig funktionsnedsættelse, skal de lidelser ikke i sig selv være indgribende eller langvarige. Hvis det er godtgjort, at et barn har en betydelig og varig funktionsnedsættelse, er der derfor ret til kompensationsberettigende udgifter og tabt arbejdsfortjeneste som følge af den samlede funktionsnedsættelse, herunder også eventuelle følgelidelser. Det skal dog være dokumenteret, at der er tale om følgelidelser og ikke selvstændige lidelser. Selvstændige lidelser skal i sig selv være langvarige for at berettige til dækning af kompensationsberettigende udgifter og tabt arbejdsfortjeneste. Vi henviser her til **principmeddelelse 43-22**.

Se desuden den vedhæftede tjekliste med oversigt over regler og praksis.